

Fakirlik Modeli...

Ekim ayı dış ticaret rakamları açıklandı. Geçen yılın aralık ayında Üretim-Yatırım-Istihdam-İhracat odaklı olarak açıklanan ekonomi modelinin ilk işi ettiğii artı su götürmez.

Ekim ayında ihracat sadece ve sadece %3,0 artarken ithalat %31,4 artış gösterdi. Hemen ve derhal dyevoksiniz ki, efendim bu ithalat artışı enerji faturasından geliyor.

Ben size ekonomik aktivite dış olarak altın ve enerji haric dış dengeyi de vereyim: Ekim ayında altın ve enerji haric ithalat %12,2 artarken ihracat sadece %0,4 arttı.

Son 12 ayda ithalat %37,6 artarken ihracat sadece %17,6 artış gösterdi. Altın ve enerji haric ithalat artışı %18,7 ve ihracat artışı %14,3.

Neresinden bakarsanız bakın dış açık azalmadı, tersine yeni modèle daha da artıyor.

Geçen yıl ekim ayında 12 aylık dış açık -43,5 milyar dolardı. Şimdi bu dış açık -103,1 milyar dolara çıktı. Altın ve enerji haric tutulduğunda da dış açık -7,2 milyar dolardan -17,2 milyar dolara yükseldi.

Ceçen yıl ödemeler denegesi cari hesabı Ocak-Eylül döneminde -6,1 milyar dolar açık vermişti. Bu yıl ise cari işlemler açığ -38,0 milyar dolara

Düzelmeye birakın, dış açık ve yorum artarak devam ediyor.

Yeni modele geçiyoruz dediklerinde sunu söyleyiler: "Finansal rakamlar uğruna sektörü görmezden gelmeyiz; bizim içim islolan reel sektörümüz." Şimdi ekonomi hakkında öncelikleri nedir diye soracak olunuz söyleyeyim:

"Enflasyon var"

Bunu biz söyleğimizde "hain" oluyoruz ama onlar dönüp bu aynı noktaya geldiklerinde "kahraman" oluyorlar.

Nitekim real kesin güven endeksi olsun, ISO-PMI endeksi olsun, sanayi üretimi endeksi olsun tüm reel sektör göstergeleri ekonomide durgunluğun başladığını gösteriyor.

Yakında bırakın istihdam artısının durmasını, işsizlik artısını sıkış konusacağız. Belki de milyonları aşacak kişiler de işini kaybedip işsizlik saflarına katılacaklar.

İyi ama bu sürede ne oldu? Yani yeni model ile ne yapıldı?

a- MB faizi 19,0'dan 9,0'a 10 puan indirildi ve enflasyon %20'den %120'lere yükseldi (gerçek enflasyon bu seviyelerde). 10 puanlık faiz indirimi için 100 puanlık enflasyon artışı yaşadık.

b- Dolar / TL kuru 8,0 liranadan 18,0 liranın üzerine yükseldi. İthalat ve ona bağlı olarak yurt外i ürün fiyatları hızla arttı. Akaryakıt fiyatları 7 liralardan 27 liralara yükseldi.

c- Dış açık rekor üstine rekor kırıyor.

d-TL'nin tasarruf getirişi karşılıkla kuru fasulye bile 10 kat daha fazla kazandırdı. TL'den kaçış artarken milli paramız bile ABD dolarna endekslendi.

İyi ama kim kazandı, kim kaybetti?

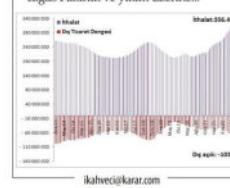
Cevap basit: **Zenginler kazandı, fakirler kaybetti.** Yeni model tam da buydu. Kimse Üretim-Yatırım-Istihdam-İhracat laflarına bakınca modelin bu olduğunu sanmasın. Fakirlerden zenginlere kaynak transferi modeli başarısı ulaştı.

Ücretçilerin GSYH'dan aldığı pay 10 puan düşerek yoksunluk kader oldu. 20 milyon insan yardımına muhtaç Hale getirildi. Ortalama ücret bile aştıksınma geldi. Sadece açık içiç çalışmak durumunda kaldık.

Model tam da bunu başardı. Üretim, yatırım, İstihdam, İhracat söylemesi ile ülkemize fakirlik getirdi.

Rakamlar gerçegin bu olduğunu gösteriyor. Ne üretim artışı, ne ihracat artışı ne de cari açık azalası olmadı. Olan tek gerçek fakirlik artısdır.

İşte buna Türkiye Modeli diyoruz. Ve Türkiye Yüzeylim da böyle kuracağız: Fakirlik ve yüküm üzerine...

FOTOĞRAF: KARAR İŞLETİMİ

Model iflas etti dış açık rekora koştu

Ekonominde denenen yeni model, cari fazla yerine rekor açık verdi. Ekim ayında dış ticaret açığı, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 421,7 artarak 7,8 milyar dolara yükseldi. Reel kesim endeksi, güven endeksi, PMI ve ihracat endekleri de modelin tutmadığını gösterdi. 10 aylık açık 9 milyar dolanı attı.

TürkİYE ekonomisinde denenen yeni model, beklenen etki göstermedi. 'Ya tutarsa' diye yapılan hamleler cari açığı rekor seviyeye taşıdı. Reel kesim endeksi, güven endeksi, PMI ve ihracat endekleri de modelin tutmadığının mesajını veriyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TOİK) ve Ticaret Bakanlığı verilerine göre; ekim ayında dış ticaret açığı, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 421,7 artarak 7 milyar 874 milyon doları yükseldi. Ihracat ithalatı karmaşası oranı 2021 ekim ayında yüzde 93,2 iken, 2022 ekim ayında yüzde 73'ü geriledi.

REEL RİSEME GÖREN KALMADE: 2022 yılı Kasım ayında reel kesim gitteni, bir önceki aya göre yüzde 15,4 artarak 209 milyar 394 milyon dolar oldu. İthalat ise 39,4 artıla 300 milyar 443 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,1 artarak 73,6 artarak 76,6 değerini, perakende dış ticaret verilerine göre; ihracat 2022 ilk ekim ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,0 artarak 21 milyar 528 milyon dolar, ithalat ise

31,4 artarak 29 milyar 202 milyon dolar oldu. Ekim ayında dış ticaret açığı, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17,2 artarak 1 milyar 509 milyon doldan 7 milyar 874 milyon doları yükseldi. Ihracat ithalatı karmaşası oranı 2021 ekim ayında yüzde 93,2 iken, 2022 ekim ayında yüzde 73'ü geriledi.

İHRACAT İTHALAT KARŞILAMA ORANI DÜŞTÜ: İhracat ithalatı karmaşası oranı, Ekim 2021'de yüzde 93,1 iken geçen ay yüzde 73'e geriledi. İhracat, okak-ekim döneminde ise geçen yılın aynı döneminde yüzde 15,4 artarak 209 milyar 394 milyon dolar, ithalat ise 39,4 artıla 300 milyar 443 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı, okak-ekim döneminde yüzde 168,3 artıla 91 milyar 49 milyon doları yükseldi. İhracat ithalatı karmaşası oranı Ocak-Ekim 2021 döneminde yüzde 84,3 iken bu yılın aynı döneminde yüzde 69,7'ye geriledi.

oranadır artarak 91,6 değerini aldı. Endeks 100'den büyük olusun genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, küçük olmasa genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği işaret ediyor.

ISO PMI İKİNCİ AYDA DA DÜŞÜ:

ISO Türkiye İmalat PMI endeksi Ekim'de 46,4'e geriledi. Endeks

üste sezkincisi ay eski değer

50'nin altında kalarak sektörün

performansında sert yavaşlama

ışırı etti. Böylece imalat PMI

pandemiden bu yana en düşük

sevkisiyle geriledi.

İHRACAT İTHALAT YERDE SATILDI:

ISO İmalat Sektör İhracat

İkinci Eylül ayında değişim

göstermeyecek. Ağustos ayında

49,8%'lik sevkisini korudu.

ENÇOK İTHALAT İTHALAT

İhracatta ilk sırayı 1 mil-

yar 688 milyon dolarla Almanya

aldı. Bu ilkeyi 1 milyar 418 milyon dolarla Irak, 1 milyar 308 milyon dolarla ABD, 1 milyar 464 milyon dolarla Rusya ve 1 milyar 107 mil-

yon dolarla Birleşik Krallık takip etti.

Ekimde ilk 5 ilkeye yapılan ihracat,

toplum ihracatın yüzde 31,3'ünü

oluşturdu. Okak-ekim döneminde

de ihracatta ilk sırayı Almanya

aldı. Bu ilkeye 17 milyar 463 mil-

yon dolarlık ihracat yapıldı. Alman-

ya'yı 14 milyar 55 milyon dolarla

ABD, 11 milyar 302 milyon dolarla

Irak, 10 milyar 908 milyon dolarla

Birleşik Krallık ve 10 milyar 209

milyon dolarla İtalya takip etti. Bu

döneminde ilk 5 ilkeye yapılan ihracat,

toplum ihracatın yüzde 30,5'ine

karşılık geldi. İthalatta ilk sırayı

Rusya aldı. Ekimde bu ilkeyden 4

milyar 989 milyon dolarlık ithalat

yapıldı. Rusya'yı 2 milyar 850 mil-

yon dolarla Çin, 2 milyar 384 milyon

dolarla İsviçre, 1 milyar 963 milyon

dolarla Almanya, 1 milyar 215 mil-

yon dolarla ABD izledi. Ekimde ilk

5 ilkeyden yapılan ithalat, toplam

ithalatın yüzde 45,9'unu oluşturdu.

Okak-ekim döneminde de ithalatta

ilk sırayı Rusya aldı. Bu ilkeyden 49

milyar 626 milyon dolarlık ithalat

yapıldı. Rusya'yı 34 milyar 591 mil-

yon dolarla Çin, 19 milyar 327 mil-

yon dolarla Almanya, 13 milyar 22

milyon dolarla ABD, 11 milyar 456

milyon dolarla İtalya takip etti. Yen-

i 10 ayında ilk 5 ilkeyden yapılan

ithalat, toplam ithalatın yüzde

42,6'sına karşılık geldi.

İMALATIN PAYI YÜZDE 95

Enerji ürünlerini ve parasal olmayan alım haric itharcı, ekimde yüzde 1 artarak 19 milyar 564 milyon doların 19 milyar 766 milyon dolarla yükseldi. Bümde enerji ürünlerini ve parasal olmayan alım haric itharcı, yüzde 12,8 artarak 16 milyar 527 milyon doların 18 milyar 637 milyon dolarla çıktı. Enerji ürünlerini ve parasal olmayan alım haric itharcı, ekimde 1 milyar 129 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi yüzde 6,4 artıla 38 milyar 402 milyon dolar oldu. Söz konusu ayda enerji ve alım haric itharcı ithalatı karşılaşma oranı yüzde 106,1 olarak kayıtlara geçti. Ekonomik faaliyetinde inceleninde ihracatta ekimde imalat **sayısanlı** pay yüzde 94,7, tann, ormanlık ve balıkçılık sektörünün pay yüzde 3,1, madencilik ve taş ocaqlılık sektörünün pay yüzde 1,7 oldu. Okak-ekim döneminde ise ekimde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat **sayısanlı** pay yüzde 94,7, tann, ormanlık ve balıkçılık sektörünün pay yüzde 2,9, madencilik ve taş ocaqlılık sektörünün pay yüzde 1,8 olarak kaydedildi. Genel ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta ekimde arı malları pay yüzde 79,3, sermaye mallarının pay yüzde 11,5 ve tüketim mallarının pay yüzde 9,1 olarak hesaplandı. Okak-ekim döneminde ise arı malları pay yüzde 81,2, sermaye mallarının pay yüzde 10,8 ve tüketim mallarının pay yüzde 8 oldu.

ENÇOK ALMANYA'YA SATTIK EN FAZLA RUSYA'DAN ALDIK

İhracatta ilk sırayı 1 milyar 688 milyon dolarla Almanya aldı. Bu ilkeyi 1 milyar 418 milyon dolarla Irak, 1 milyar 308 milyon dolarla ABD, 1 milyar 464 milyon dolarla Rusya ve 1 milyar 107 milyon dolarla Birleşik Krallık takip etti. Ekimde ilk 5 ilkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 31,3'ünü oluşturdu. Okak-ekim döneminde de ihracatta ilk sırayı Almanya yer aldı. Bu ilkeye 17 milyar 463 milyon dolarlık ihracat yapıldı. Almanya'yı 14 milyar 55 milyon dolarla ABD, 11 milyar 302 milyon dolarla Irak, 10 milyar 908 milyon dolarla Birleşik Krallık ve 10 milyar 209 milyon dolarla İtalya takip etti. Bu dönemde ilk 5 ilkeye yapılan ihracat, toplum ihracatın yüzde 30,5'ine karşılık geldi. İthalatta ilk sırayı Rusya aldı. Ekimde bu ilkeyden 4 milyar 989 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Rusya'yı 2 milyar 850 milyon dolarla Çin, 2 milyar 384 milyon dolarla İsviçre, 1 milyar 963 milyon dolarla Almanya, 1 milyar 215 milyon dolarla ABD izledi. Ekimde ilk 5 ilkeyen yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 45,9'unu oluşturdu. Okak-ekim döneminde de ithalatta ilk sırayı Rusya aldı. Bu ilkeyden 49 milyar 626 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Rusya'yı 34 milyar 591 milyon dolarla Çin, 19 milyar 327 milyon dolarla Almanya, 13 milyar 22 milyon dolarla ABD, 11 milyar 456 milyon dolarla İtalya takip etti. Yeni 10 ayında ilk 5 ilkeyen yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 42,6'sına karşılık geldi.

'HANI TAM TERSI OLACAKTI'

Ekonominler de dış ticaret verile-ri-ni yorumladı. Analist Atilla Ciftci "Dış ticaret açığı Ekim ayında yüzde 421,7 arttı. Türkiye Ekonomi Modeli'nde tam tersi olasıyı söylemiş" dedi. Analist Fatih Sezer ise "Yeni ekonomik model tam hizaya meydelenmemi vermemeye devam ediyor. Dış ticaret açığı Ekimde 5,2 katına yükseldi. Meşhur enflasyonlu döviz dış ticaret açığı da artmış. Enerji, altın, ayçiçek yağı, budağ, ilaç, optik cihaz, hava aracı, gübre gibi dış ticaret açığına bakalım" yorumunu yaptı.

Yüksek teknolojinin payı yüzde 3 bile değil

'ÇİN MODELİ TUTMADI ALGI SİYASETİ İŞLEMEDİ'

Ekonominin Turç Satırıoğlu da "Türkiye Ekonomi Modeli'nde yüksek döviz kuru sayesinde ihracatımız artacaktır. Çin de böyle büyümüşti. Artan ihracat sayesinde dış ticaret açığı kaparacak ve cari fazla verilecekti. Algı siyaseti ekonomide işlemiştir. Dış ticaret açığı Ekimde yüzde 422 arttı" paylaştırmıştı. Ekonomist İiris Çibre ise "Dış ticaret açığı Ekimde 91 milyar dolar, şimdilik 100 milyar dolardan üzerinde geleceğini zaten biliyoruz. İhracat ithalatı karmaşası oranında 97,7. Yüksek teknolojinin ihracattaki payının yüzde 2,9 olduğunu, faizi temsil eden Nas politikalardan çip olduğunu biliyor muydunuz peki" dedi.

10 AYLIK AÇIK 91 MİLYAR DOLAR

Demokrat Partili Büyülm Şahinol "TÜİK Ekim ayına ilişkin dış ticaret verilerine göre, yıllık bazda ihracat yüzde 3,0 artarak 21,32 milyar dolar, ithalat yüzde 31,4 artarak 29,2 milyar dolar, dış ticaret açığı yüzde 421,7 artıla 1,50 milyar dolardan 7,87 milyar dolara yükseldi. 10 aylık dış ticaret açığı 91 milyar dolanı attı. İhracat hızla artarak, ithalatımız azalacak, dış ticaret açığı azalacak, cari açık gerileyerek hatta cari fazla vereceğiz denilen Türkiye Ekonomi Modeli ne ne olduğunu? 10 aylık dış ticaret açığımız 91 milyar dolan üzerinde" açıklamasında bulundu.

TÜRKİYE'DE
İŞ DÜNYASI | HABERLER

ISO, ERDAL BAHÇIVAN'LA YOLA DEVAM EDİYOR

Türkiye'nin 22 bini aşkın üyesiyle en büyük sanayi odası olan ISO'da 2022-2026 döneminde görev alacak Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin belirlenmesine yönelik seçim kıran kıvana bir mücadele ile son buldu. Seçim sonunda Erdal Bahçivan yeniden İstanbul Sanayi Odası'nın Yönetim Kurulu Başkanı olarak seçildi.

ISO Odakule'de yapılan; mevcut başkan Erdal Bahçivan ile Adnan Dalgakiran'ın listesinin yarıştığı seçimde, ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, 130 Meclis üyesinin 74'ünün oyunu alarak yeniden başkan seçildi. Erdal Bahçivan, 2026 yılına kadar ISO Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapacak.

Seçim sonunda açıklama yapan ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan:

"ISO Meclis üyelerimizin teveccühleri ile Yönetim Kurulu Başkanlığına seçildim. Destekleri için başta Meclis Üyelerim olmak üzere tüm sanayici dostlarımıza teşekkür ediyorum. Rekabetin ve yarışın kurumlara her zaman dinamizm kazandırdığını düşünüyorum. Yıkıcı olmayan rekabet toplumları, kurumları ve bireyleri hep ileriye götürmüştür. Bu çerçevede odamızda hizmet için demokratik bir şekilde yarıştığımız sanayici arkadaşlarıma getirdikleri rekabet ve dinamizm için tebrik ediyor, onlara da teşekkür ediyorum"

Aynı şevk ve heyecan ile çalışmalarını südüreceğini dile getiren Bahçivan, "ISO'nun 70 yıllık uzun tarihinde nezaket, dostluk her zaman galip gelmiştir. Bugün de ISO'nun hiç değişmeyen galipleri yine bu iki değer olmuştur. İşte bu sebeple bu kurumun mensupları olmaktan her zaman gurur duyuyoruz.

İSTANBUL'UN İKİ BÜYÜK ODASINDA BAŞKANLAR DEĞİŞMEDİ

ERDAL BAHÇIVAN

ISO Yönetim Kurulu Başkanı

Şimdi biten bu seçimlerin ardından üretim hayatımızı, sanayi-mizi, Odamızı hep daha ileriye götürmek hedefimiz etrafında kentleneceğiz. Çok değer verdigimiz iş birliği kültürü eslingenide öncelikle ülkemiz sanayisi ve odamız için gün olduğu gibi yardım da aynı şevk ve heyecanla çalışmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

İstanbul Sanayi Odası'nın Yeni Yönetimi

- Erdal BAHÇIVAN Yönetim Kurulu Başkanı
- İrfan ÖZHAMARATLI Yönetim Kurulu Başkan Yrd.
- Cemal KELES Yönetim Kurulu Başkan Yrd.
- Sultan TEPE Yönetim Kurulu Sayman Üyesi
- Kemal AKAR Yönetim Kurulu Üyesi
- Vehbi CANPOLAT Yönetim Kurulu Üyesi
- Celal KAYA Yönetim Kurulu Üyesi
- İnan ALTINBAŞ Yönetim Kurulu Üyesi
- Hüseyin ÇETİN Yönetim Kurulu Üyesi
- Dr. Faruk SARI Yönetim Kurulu Üyesi
- Murat ÇÖKMEZ Yönetim Kurulu Üyesi

Meclis Başkanlık Divanı:

- Ender YILMAZ Meclis Başkanı
- Sadık Ayhan SARUHAN Meclis Başkan Yardımcısı
- Yüksel ÖZYURT Meclis Başkan Yardımcısı
- Koray YAVUZ Katip Üye

İş dünyası stres içinde

İstanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan**, finansmana erişimde zorluk yaşıdığını ve 'sürekli değişen tebliğlerin' iş dünyasında stres yaratığını söyledi. Bahçivan, EYT düzenlemesi yapılması durumunda kıdem tazminatının **sanayicilere** maliyetini azaltmak için uzun vadeli ve düşük faizli kredi talebinde bulundu

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), yeni yönetimiyle ilk meclis toplantısını gerçekleştirdi. Toplantıda ekonomideki gelişmeleri değerlendiren **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, iş çevrelerinin sıkılıkla dile getirdiği finansmana erişim sorununu dile getirdi. Ekonomim Gazetesi'nden Merve Yiğitcan'ın haberine göre "Faa-liyet koşullarımız zorlaşırsın finansman koşullarımız da maalesef iyileşmiyor" diyen Bahçivan, "Finans sisteminin gerek bankacılık gerekse finans kesimini yoran, sürekli değişen farklı tebliğlerle yönetilmesi iş dünyasında stres yaratırken, öte yandan günlük finans hayatımı da yorarak olumsuz etkilemektedir" ifadelerini kullandı.

EYT düzenlemesi

Bahçivan, Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) düzenlemesine ilişkin beklentileri ve endişelerini de paylaştı. Bahçivan, EYT düzenlemesi ile birlikte 1,5 milyon çalışanın yanında emeklilik hakkına sahip olacağını, bu sayının 5 yıl içerisinde 4,5 milyona erişeceğini kaydetti. Bu durumda işverenlerin kıdem tazminatı maliyetiyle zorlanacağını söyleyen Bahçivan, "Bu yükün birçok işletmemizin finansal sürdürülebilirliğini çok zorlayabileceğini göz ardı et-

memek gereklidir. Bu uygulamanın sonucunda işverenlerimize gelecek mali yükün yanı sıra, belki daha da önemli olumsuz etkisi, 45-50 yaş aralığında en verimli çağındaki yetişmiş, nitelikli çalışanlarımızın kaybedilmesi olacaktır. Bu çalışanların birikmiş tecrübe ve deneyimleriyle işletmelere yeni giren genç çalışanları eğiten ustalar çalıştırıcılar, adeta birer mentor oldukları da unutulmamalıdır. Bu nedenle, EYT düzenlemesi yapılrken iş dünyamız üzerinde yaratacağı olumsuz etkiler göz önünde bulundurulmalı ve bu etkilerin azaltıl-

masına dönük tedbirler çalışma ve üretim hayatımızın istikrarını da mutlaka gözetlemelidir" dedi.

Prim yükü düşürülmeli

Bahçivan, kıdem tazminatına dair beklentilerini ise şu şekilde ifade etti: "Öncelikle, işletmelerimizin EYT kapsamında ödeyecekleri kıdem tazminatları için uzun vadeli, düşük faizli ve kolay erişilebilir kredi imkanı sağlanmalıdır. EYT kapsamındaki çalışanların emeklilik sonrası çalışmaya devam etmelerini sağlayacak teşvik edici düzenlemeler mutlaka yapılmalıdır. Bu kapsamında, emekliliğe hak kazanan çalışanın, çalışmaya devam etmek istemesi durumunda emekli aylığı bağlanması için işyerinden ayrılma zorunluluğu kaldırılmalıdır. Emekli olup da çalışmaya devam edenlerin prim yükü düşürülmelidir. EYT sebebiyle emekli olacakların işten ayrılmaması sebebiyle istihdam teşviklerinde meydana gelebilecek kayıpların önlenmesi için mutlaka düzenleme yapılmalıdır. Ayrıca, bu kapsamında emekli olacaklara makul bir ihbar süresi tanımlanmalı veya kanunun yasalaştığı tarih ile yürürlüğe gireceği tarih arasında bir süre olmalıdır." **HABER MERKEZİ**

